

Pelkosenniemen elinkeino-ohjelma 2025-2028

Kunnanhallitus 08.05.2025 § 142
63/14.00.00/2025

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy elinkeino-ohjelman.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin
Käsittely	Elinvoimajohtaja selosti asiaa keskeytetyn kokouksen aikana.
Perustelut	Pelkosenniemen kunnan edellinen elinkeinopoliittinen asiakirja on elinkeinostrategia 2019–2023. Sitä tuoreempi kuntastrategia 2022–2030 viitoittaa myös elinkeinopoliittisia linjauksia. Varsinaiselle elinkeinostrategialle ei kuntastrategian ohella ole nähty enää tarvetta, vaan käytäntöläheisempi ohjelma-asiakirja tukee paremmin myös kuntastrategian toteutusta. Elinkeino-ohjelma on laadittu voimassa oleva kuntastrategia ja toimintaympäristön muutokset huomioiden. Tavoitteena on kuvata Pelkosenniemen kunnan elinkeinopoliittiset painopisteet, tavoitteet kunnan elinkeinojen kehittämiselle ja käytännön toimenpiteet. Elinkeino-ohjelman kanssa samaan aikaan kunnassa on päivitetty hankintastrategia ja -ohje (kunnanvaltuusto 20.9.2024 §77) sekä asumisen kehittämissuunnitelma (kunnanvaltuusto 8.11.2024 §87), jotka osaltaan tukevat paikallisten elinkeinojen ja työpaikkojen kehittymistä. Elinkeino-ohjelman valmisteluun on osallistunut kunnan elinvoimatiimi, johon kuuluu kunnan, yrittäjien, matkailutoimijoiden ja kylien edustajia. Elinvoimatiimi on kokoontunut kesän 2024 - kevään 2025 aikana seitsemän kertaa. Ohjelman taustaksi kunnan yrityksille laaditti kysely, johon saatiin 22 vastausta kesän 2024 aikana. Ohjelman laatimiseen liittyvää taustamateriaalia on kerätty Pelkosenniemen kestävän kasvun ohjelma -hankkeessa (Lapin liitto, EAKR) elinkeinojen ilmastonmuutokseen sopeutumistarpeen näkökulmasta. Ohjelmaluonnos on ollut avoimesti kommentoitavissa ajalla 9.-22.4.2025. Ohjelmaluonnokseen saatiin kahdeksan kommenttia ja yksi lausunto. Ohjelman valmistelu- ja kirjoitustyö on tehty elinvoimapalveluissa. Elinkeino-ohjelman alkuosassa esitetään katsaus kunnan elinkeino- ja työllisyysrakenteesta, yritysten kuntataloudellisista vaikutuksista, elinkeinojen kehittymisestä ja tulevaisuuden kehitysnäkymistä. Tämän jälkeen toimintaympäristön kehitysnäkymiä käsitellään Lapin alue- ja elinkeinoelämän kehittymistä tavoittelevien ohjelmien kautta siltä osin, kun niillä on tai voi olla merkitystä Pelkosenniemen nykyiselle elinkeinoelämälle. Keskeisiä elinkeinojen kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä ovat osaavat työvoiman saatavuus; työn murroksen hyödyntäminen ja hybridityön tekemisen edellytyksien parantaminen; elinkeinojen kestävyys, sosiaalinen hyväksyttävyys sekä vastuullisuus; matkailu Lapin suhdannekehityksen kärjessä; bio- ja kiertotalous, uusiutuva energia ja porotalous; ilmastonmuutoksen vaikutukset; yritysten TKI-osaaminen ja uudet osaamistarpeet; kulttuuri ja luovat alat sekä turvallisuus ja geopoliittinen muutos.

Ohjelman toimenpideosioissa on ensin konkretisoitu kuntastrategiasta johdetut toimet, jotka liittyvät työpaikkojen lisäämiseen, kaavoitukseen, teiden ja rakenteiden kuntoon, reitistöjen ylläpitoon ja elinkeinotoiminnan laajentamiseen.

Koska kunnan elinvoimaisuus ja tulopohja edellyttää elinkeinotoiminnan laajentamista ja kehittämistä, sille on laadittu omat painopisteet ja toimenpiteet. Elinkeino-ohjelman yleinen tavoite *"Hyvä olla, elää ja yrittää sukupolvelta toiselle"* myötäilee kuntastrategian tavoitetta. Se viittaa sukupolvelta toiselle jatkuvaan yrittäjyyteen ja luonnosta huolehtimiseen kestäväällä tavalla. Painopisteet ovat:

- Ympärivuotisen ja kestäväen luontomatkailun kehittäminen
- Kulttuuri- ja vastuullinen matkailu nousuun
- Varmistetaan luonnonvara-alojen toimintaedellytykset ja jatkuvuus
- Palvelut ja vähittäiskauppa turvaamassa arkea ja matkailua
- Nostetaan kulttuuri- ja luovat alat esiin elinkeinojen paikallislähtöisessä kehittämisessä
- Toimitilat ja tontit teollisuuden, infran ja vihreän siirtymän kehittämiseksi

Painopisteet ovat keskinäisriippuvaisia ja kehittyessään hyötyvät toisistaan. Painopisteiden alle on laadittu toimenpiteet.

Esityslistan liitteenä on elinkeino-ohjelma ja siihen saadut kommentit sekä vastineet.

Valmistelija	Elinvoimajohtaja Sari Niemi, 040 4809187
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.